

“La sorpresa final permet veure la novel·la amb una altra òptica”

Philippe Claudel (Vosges, França, 1962), autor de *Les ànimes grises*, ens presenta *La néta del senyor Linh*. La publica La Magrana.

—Quina va ser la primera idea de la novel·la, el drama de l'exili forçat, un detall de la trama o una imatge?

—Una imatge relacionada amb l'exili. Veia un home gran en una sala d'espera o un local d'acollida, aparentment amb un nadó als braços, que no sabia res del seu futur. Havia hagut de deixar la seva terra per culpa de la guerra i el duen, refugiat, a un país desconegut. Aquest és l'inici del procés de creació del llibre.

—Perfilada la situació inicial, tenim pocs fets més, bàsicament un, la trobada casual amb una persona amb la qual no pot parlar, perquè parlen idiomes diferents, però amb qui s'arriba a entendre bé. Heu plantejat el relat com un desafiament?

—No, res de desafiament. Mai no em plantejo l'escriptura en aquests termes. Deixo que el text es construeixi sol.

—No la teníeu tota al cap, ni aquesta que és curta?

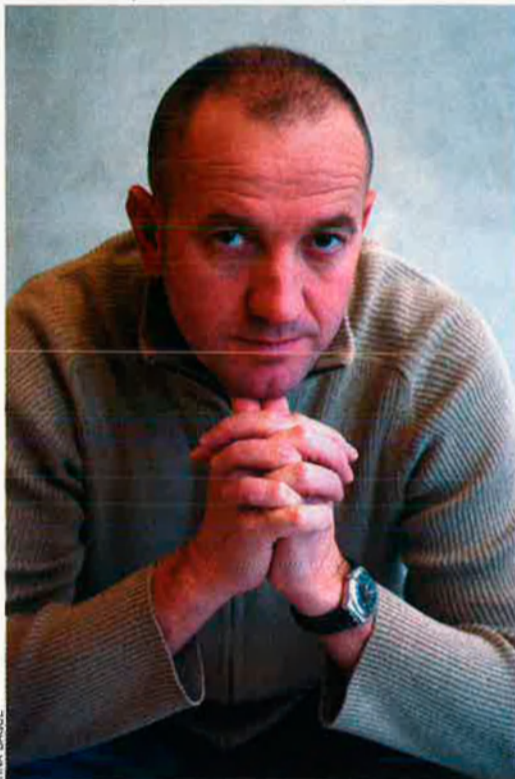
—No. Quan començo una narració no sé si serà un relat o una novel·la. Jo avanço en el desconegut. Ni tan sols sabia que es trobaria amb el senyor Bark. Ni vaig tenir la intenció de donar un cop de teatre final. Un cop acabada la narració, l'anomenem novel·la perquè és una etiqueta on cap de tot.

—Sí que queden molt clares les diferències, de tot tipus, amb la novel·la anterior, *Les ànimes grises*, no?

—Així és. A *Les ànimes grises* hi havia molts personatges i era una narració complicada i ara estic més a prop d'un conte filosòfic, d'una paràbola, que no pas d'una novel·la amb tots els ets i uts. He volgut dir moltes coses, però amb poques situacions i personatges i una llengua senzilla.

—La sorpresa final és pròpia de les novel·les d'enjòlit, no és habitual en un relat literari. Els autors que fan la gran literatura no hi juguen.

—Trobo molt pretenciosos dir que cal fer això o no fer-ho. És, d'altra banda, intolerant. No hi ha regles, a la novel·la. Potser ho diuen perquè no són capaços de fer-ho. La novel·la deixa prou llibertat per prendre els camins que vulguis. I a mi m'a-

Philippe Claudel, autor de *La néta del senyor Linh*. L'ha publicat RBA - La Magrana, en traducció de Lourdes Bigorra.

grada arranjar els gèneres, jugar amb els codis de la novel·la i situar-me en les fronteres del gènere. El que vull és experimentar amb el material humà i les fórmules narratives, com els directors de cinema, més acostumats a canviar de gènere. Només em plantejo el plaer i la sinceritat de l'escriptura. Al mateix temps, tot i que l'he utilitzat suara, no m'agrada l'expressió cop de teatre, perquè no tinc la voluntat d'acabar amb un cop d'efecte grauat.

—Quines virtuts penseu que té aquest cop final?

—Dóna un aclariment interessant al recorregut del llibre. És un punt final que permet anar més lluny. I permet que el lector rellegeixi la novel·la, miri la novel·la que acaba de llegir, sota una altra òptica. Com amb les pel·lícules *El sisè sentit*, *Els altres* o *Sospitosos habituals*.

—Us sentiu influït pel cinema?

—Sí. Molt. La meva primera ho estava per *Blade Runner*, tot i que no ho sembla perquè l'escenari no hi té res a veure.

—També és del tot diferent de l'anterior per l'estil, no?

—Sí, perquè hi ha una adaptació del llenguatge al personatge i al gènere del conte moral. Quan m'imagino un personatge, ja li veig la veu, que serà la veu del narrador i ell és senzill i ingenu. Per tant, la llengua és senzilla, despullada, ingènua i poètica.

—Hi havia la voluntat prèvia de fer una cosa completament diferent de *Les ànimes grises*?

—No. No he canviat per la voluntat de canviar per canviar. No tinc estratègies. Està fora del meu tarannà d'home independent. Si he triat la literatura és perquè és un ofici independent. Penso que l'escriptura neix del desig de llibertat.

—La tesi de la novel·la és la impossibilitat, quan ja ets gran, de viure exiliat, que ja no vius a l'exili?

—Sí. Es pot fer aquesta lectura. El personatge ja mor quan arriba al nou país i a partir d'ara serà un fantasma sense forma ni llengua, abans de desaparèixer del tot. Però, a més, també hi ha una lectura positiva, la d'un fantasma que, en trobar l'amic, s'humanitza. Per això és un dels meus llibres més paradoxals, perquè és esperançador i tràgic a la vegada.

Lluís Bonada